

РЕШЕНИЕ

№ 12245

гр. София, 27.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 66 състав, в
публично заседание на 27.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Теодора Василева

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **3255** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 46а, ал. 1 и ал. 2 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).

Образувано е по жалба на М. Г., [дата на раждане], гражданин на Република Турция, подадена чрез адвокат Д. М., срещу заповед рег. № 5364з-2434/09.03.2026 г., издадена от директора на Дирекция „Миграция“ при министерството на вътрешните работи, с която на жалбоподателя е приложена принудителна административна мярка „принудително настаняване в специален дом за временно настаняване на чужденци“.

С жалбата се поддържа, че процесният акт ограничават основното право на свободно придвижване и правото на семеен живот. Жалбоподателят оспорва изводите за наличие на опасност за обществения ред, като сочи, че макар да е бил осъден в Република България, на 27.02.2026 г. е бил условно предсрочно освободен от Софийския градски съд, при положителни становища от затвора и прокуратурата. Позовава се на Решение на Съда на Европейския съюз от 11.06.2015 г. по дело С-554/13, според което гражданин на трета страна не може да се счита за опасност за обществения ред само поради предходно осъждане, без преценка дали личното му поведение представлява действителна и настояща опасност. Соочи, че в случая наказателният съд е приел, че е с нисък риск от рецидив, емоционално стабилен, без агресивни прояви, работил е винаги и добросъвестно и има силно подкрепяща семейна среда, поради което поведението му не представлява реален риск за обществото. Поддържа, че административният орган неправилно е презюмирал заплаха за обществения ред въз основа на предходното осъждане. Позовава се и на чл. 8 от Европейската конвенция за правата на човека, като твърди, че приложените мерки

представляват недопустима намеса в цялостта на семейството, както и на чл. 3, чл. 9 и чл. 10 от Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето, като сочи, че висшият интерес на непълнолетния му син Багер Г., ученик в 10 клас, изисква той да не бъде разделян от баща си.

В заключение се твърди, че липсват фактически основания за прилагане на най-тежката мярка, при положение че са налице условия за пребиваване при семейството му.

Прави искане оспорената заповед да бъде отменена като незаконосъобразна.

В откритото съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. М., която претендира присъждане на разноски, по приложен списък.

Ответникът – директорът на Дирекция „Миграция“ при Министерството на вътрешните работи изразява становище за неоснователност на жалбата и законосъобразност на приложената мярка. В откритото съдебно заседание се представлява от главен юрисконсулт Ч., който претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема от фактическа страна следното:

На 07.12.2021 г. жалбоподателят е постъпил в затвора в [населено място] за изтърпяване на наложено наказание „лишаване от свобода“ за извършено умишлено престъпление на територията на Република България, като наказанието е определено с влязъл в сила съдебен акт на Софийски градски съд.

С протоколно определение от 27.02.2026 г., постановено по частно наказателно дело № 20261100200674 по описа за 2026 г. на Софийски градски съд, Наказателно отделение, 34 състав, е уважена молбата на М. Г. за условно предсрочно освобождаване, като е прието, че са налице предпоставките за това.

На 04.03.2026 г. в дирекция „Миграция“ при Министерството на вътрешните работи е постъпила информация от Затвора – [населено място] за предстоящото освобождаване на лицето.

На същата дата – 04.03.2026 г., в дирекция „Миграция“ е депозирана молба от А. Г. – съпруга на жалбоподателя, с която се заявява, че лицето ще пребивава на конкретен адрес в [населено място], както и че ще му бъдат осигурени подслон и издръжка, като се прави искане да бъде приложена по-лека мярка. По така депозираната молба от директора на дирекция „Миграция“ е изготвен отговор, с който се уведомява А. Г., като представител на М. Г., че молбата не може да бъде уважена, тъй като приложените документи не отговарят на условията определение в чл. 44, ал. 5 от ЗЧРБ и чл. 72, ал. 5 от Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България (ППЗЧРБ).

С жалбата са представени приложените към молбата доказателства: договор за наем на недвижим имот в [населено място]; извлечение от акт за брак и граждански регистър в превод; разрешения за пребиваване на А. Г. – съпруга, Д. Г. и Багер Г. – синове; служебна бележка от училището на Багер Г.; служебна бележка за доходи от „Зердуш“ ООД по отношение на А. Г. – съпруга.

На 09.03.2026 г. длъжностно лице при дирекция „Миграция“ е изготвило предложение за прилагане на принудителни административни мерки, в което е прието, че към настоящия момент М. Г. няма адресна регистрация и разрешен срок на пребиваване в страната, или подадена молба за предоставяне на закрила, няма данни същият да разполага със средства за издръжка и задължителни медицински застраховки. Посочено е и, че чужденецът е осъден за извършено умишлено престъпление на територията на Република България. В тази връзка е прието, че съществува опасност лицето да се укрие и да осуети изпълнението на принудителната мярка, както и че не могат да бъдат приложени алтернативите на предвидените в чл. 44, ал. 5, т. 1 и т. 2 от ЗЧРБ обезпечителни мерки. Обсъдена е и молбата на А. Г. – съпруга на чужденеца.

Въз основа на това предложение на 09.03.2026 г. директорът на Дирекция „Миграция“ е издал заповед № 5364з-2434/09.03.2026 г., с която е разпоредено принудително настаняване на лицето в специален дом за временно настаняване на чужденци.

На същата дата са издадени и заповеди за експулсиране и за налагане на забрана за влизане и пребиваване, които са представени в настоящето производство, ведно с предложенията за издаването им.

На 11.03.2026 г. в Дирекция „Миграция“ е депозирана молба от процесуалния представител на лицето, с която се поддържа искането за прилагане на по-лека мярка.

По делото е приета административната преписка, както и следните представени от жалбоподателя доказателства: договор за наем на недвижим имот в [населено място]; извлечение от акт за брак и граждански регистър в превод; разрешения за пребиваване на А. Г. – съпруга, Д. Г. и Багер Г. – синове; служебна бележка от училището на Багер Г.; служебна бележка за доходи от „Зердуш“ ООД по отношение на А. Г. – съпруга; декларация по чл. 72, ал. 5 от Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България, от собственика на недвижим имот; декларация по чл. 72, ал. 5 от Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България, от наемателката, която е съпруга на М. Г. и декларира, че ще осигури жилище и издръжка на съпруга си и извлечение от банкова сметка на Д. Г., син на жалбоподателя.

Прието е и писмо с рег. № 3282р-9539/23.03.2026 г. от Главна дирекция „Гранична полиция“, съгласно което жалбоподателят към датата и часа на проведеното на 24.03.2026 г. открито съдебно заседание вече не се намира на територията на СДВНЧ – Б., тъй като е съпроводен, за да бъде предаден на турските власти, във връзка с експулсиране.

При така установената фактическа обстановка съдът приема от правна страна следното:

Жалбата е подадена от надлежна страна – адресат на оспорената заповед, в законоустановения 14-дневен срок по чл. 46а, ал. 1 от ЗЧРБ. С определение по хода съдът е мотивирал извод, че независимо, че към датата на откритото съдебно заседание жалбоподателят вече не се намира в СДВНЧ – Б., където е принудително настанен по силата на оспорената заповед, за същия е налице правен интерес от оспорване на заповедта, тъй като същата е породила правни последици за жалбоподателя за определен период от време. Предвид изложеното жалбата е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно чл. 44, ал. 6 от ЗЧРБ в случаите, когато чужденецът, на когото е наложена принудителна административна мярка по чл. 39а, ал. 1, т. 2 и т. 3, възпрепятства изпълнението на заповедта или е налице опасност от укриване, органите могат да издадат заповед за принудително настаняване на чужденеца в специален дом за временно настаняване на чужденци с цел организиране на връщането или експулсирането. Съгласно чл. 44, ал. 10 от ЗЧРБ в заповедта изрично се посочват необходимостта и законното основание за настаняването, като се прилага и копие от заповедта за наложената принудителна административна мярка връщане или експулсиране. Непосредствено преди това законът предвижда по-леки обезпечителни мерки – ежеседмично явяване, парична гаранция и временно предаване на документ за пътуване, които се определят след преценка на индивидуалните обстоятелства и на опасността от укриване или осуетяване на връщането по друг начин.

Същият подход следва и от Директива 2008/115/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни. Член 15, параграф 1 от директивата допуска задържане само за подготовка на връщането или за извършване на извеждането и само ако други достатъчни, но по-леки принудителни мерки не могат да бъдат

приложени ефективно. Член 5 от директивата изисква при прилагането ѝ държавите членки да отчитат, наред с другото, най-добрия интерес на детето и семейния живот. Това означава, че задържането в специален дом е крайна мярка, допустима само след реална индивидуална преценка на по-леките алтернативи и на отражението върху семейството и децата.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган и в предвидената форма. Не се установяват пороци, свързани с валидността на административния акт.

Независимо от това съдът намира, че същият е незаконосъобразен, тъй като изводите на административния орган за наличие на предпоставките по чл. 44, ал. 6 от ЗЧРБ не се подкрепят от събраните по делото доказателства, а са направени въз основа на непълна и формална преценка на релевантните факти.

Член 72, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България предвижда, че при прилагане на мярката по чл. 44, ал. 5, т. 1 от закона в заповедта се посочват, наред с друго, адресът на пребиваване на чужденеца и часът на явяване. Чл. 72, ал. 4 изисква адресът да се посочи писмено чрез адресна карта, а по ал. 5 лицето, което предоставя адрес за пребиваване на чужденец с наложена принудителна административна мярка, представя декларация по образец с нотариално удостоверени подпис и съдържание, както и доказателства за стабилни, редовни, предвидими и достатъчни средства за издръжка в размер не по-малък от минималната работна заплата; когато предоставящият адрес не е собственик, се изисква и нотариално заверено съгласие от собственика.

Макар административният орган да не се е позовал изрично на тази разпоредба в предложението, което мотивира акта, изложените от него съображения относно липсата на данни за адрес и средства за издръжка по същество кореспондират с изискванията на чл. 72 от правилника. Следователно, тезата на административния орган, че за прилагане на мярката по чл. 44, ал. 5, т. 1 ЗЧРБ е необходимо представяне на документите по чл. 72 от правилника, е по принцип правилна. Спорът по делото не се свежда до това дали тези изисквания съществуват, а до това дали в конкретния случай липсата на някои от тези документи е достатъчна сама по себе си да обоснове извода, че не съществува по-лека и достатъчна мярка, и че е необходимо прилагането на най-тежката мярка по чл. 44, ал. 6 от закона.

Принудителното настаняване в специален дом е крайна ограничителна мярка, засягаща личната свобода. Поради това тя не може да бъде налагана формално, единствено защото към момента на издаване на акта не са представени всички документи, които биха позволили незабавното прилагане на конкретната алтернативна мярка по чл. 44, ал. 5, т. 1 от закона. Законът изисква не просто констатация за липса на определени документи, а цялостна, конкретна и индивидуализирана преценка дали съществува реална опасност лицето да се укрие или да осуети изпълнението на заповедта и дали, с оглед всички факти по делото, по-лека мярка не би могла да постигне целта. Същият подход следва и от чл. 15, § 1 от Директива 2008/115/ЕО, според който задържането е допустимо само ако други достатъчни, но по-леки принудителни мерки не могат да бъдат приложени ефективно в конкретния случай.

Именно такава конкретна и пълна преценка в случая липсва.

На първо място, в процесния случай административният орган е изложил съображения, свързани с неприложимостта на част от тези мерки, като е приел, че не са представени необходимите данни и документи относно адреса на пребиваване и средствата за издръжка. В мотивите на акта обаче изцяло липсва обсъждане на възможността за прилагане на третата по-лека мярка по чл. 44, ал. 5, т. 3 ЗЧРБ – предаване на валиден паспорт или друг документ за пътуване.

Този пропуск е съществен.

Предаването на документ за пътуване представлява самостоятелна обезпечителна мярка, която не

е обвързана с изискванията за наличие на адрес за пребиваване или за доказване на определен размер доходи, характерни за други алтернативи. Именно поради това тя е предвидена от законодателя като отделна възможност за обезпечаване изпълнението на принудителната мярка. По делото е безспорно установено, че жалбоподателят разполага с валиден задграничен паспорт и самоличността му е установена. Самият административен орган в предложението за налагане на ПАМ – експулсиране (л. 31 от делото) е посочил, че чужденецът притежава паспорт № U23631387, който е валиден до 08.10.2030 г.

При тези данни административният орган е бил длъжен да обсъди дали предаването на този документ не би било достатъчно средство за предотвратяване на укриването и за обезпечаване на изпълнението на заповедта.

Липсата на какъвто и да е анализ в тази насока води до извод, че органът не е извършил изискуемата цялостна и индивидуализирана преценка на всички предвидени от закона възможности. Това представлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила, тъй като е ограничило съдържанието на фактическите и правните основания на акта и е довело до постановяване на крайния резултат без изчерпване на по-леките законови алтернативи.

Този пропуск сам по себе си е достатъчен да обоснове незаконосъобразност на оспорения акт.

На следващо място, съдът не приема за доказан извода на административния орган, че жалбоподателят няма реален адрес на пребиваване и поради това съществува опасност да се укрие. От представения по делото договор за наем се установява, че съпругата на жалбоподателя е наела жилище в [населено място], район „Т.“,[жк], [улица], ет. 2, ап. 7, като в договора е индивидуализиран имотът и е уговорено ползване за жилищни нужди за жалбоподателя. В жалбата изрично е посочено, че това е семейното жилище, а от подадената до дирекция „Миграция“ молба на съпругата се установява, че тя поема ангажимент да осигури подслон и издръжка на съпруга си на този адрес. Налице е и последваща молба от процесуалния представител на жалбоподателя до дирекция „Миграция“, с която е настоявано мярката да бъде заменена с по-лека. Следователно по делото има данни за конкретен и реално използван адрес, известен на органа, а не за пълна липса на местопребиваване, като не без значение са представените пред съда декларации по чл. 72, ал. 5 от ППЗЧРБ. Това, че към административната преписка не са били приложени точно формализираните документи по чл. 72, ал. 4 и ал. 5 от правилника, не заличава факта, че адрес фактически е посочен и подкрепен с писмени доказателства. Административният орган не е обсъдил дали при тези данни е било възможно да даде указания за отстраняване на документалните липси или да съобрази този адрес при индивидуалната си преценка.

Съдът не споделя и извода, че е налице липса на средства в степен, която сама по себе си да обоснове задържане в специален дом. От приложената служебна бележка на „Зердуш“ ЕООД се установява, че съпругата А. Г. е самоосигуряващо се лице и за периода от месец август 2025 г. до месец януари 2026 г. е декларирала доходи, подробно посочени по месеци, като пред съда се представи декларация по образец с нотариална заверка за осигуряване на издръжка, както и извлечение от банкова сметка на Д. Г., син на жалбоподателя, от които фактически данни следва извод за семейна подкрепа и доходи.

На следващо място, органът е отчел като аргумент, че жалбоподателят е осъждан за умишлено престъпление на територията на Република България. Това обстоятелство само по себе си не е ирелевантно, но не е и достатъчно. От приложените по делото доказателства се установява, че на 27.02.2026 г. Софийският градск съд, Наказателно отделение, 34 състав, е уважил молбата му за условно

предсрочно освобождаване, след като е приел, че е изтърпял изискуемата част от наказанието и е дал доказателства за своето поправяне. В съдебния протокол са изложени конкретни данни за нисък риск от рецидив, липса на агресивни прояви, трайно добро поведение, многократни награди, непрекъснатата трудова заетост и наличие на силно подкрепяща семейна среда. Тези данни не са били анализирани от административния орган, въпреки че са пряко относими към въпроса за личното поведение на чужденеца и за реалната вероятност той да се укрие или да осуети изпълнението на принудителната мярка. В този смисъл възражението в жалбата, основано на практиката на Съда на Европейския съюз, е основателно: само предходно осъждане не е достатъчно за извод за опасност за обществения ред без индивидуална преценка дали личното поведение представлява действителна и настояща опасност.

Както беше посочено по-горе по делото е безспорно установено, че самоличността на жалбоподателя е установена и че същият е с валиден турски паспорт. Това следва както от приложените семейни и регистрационни документи, така и от самото предложение, в което лицето е индивидуализирано с пълни данни. Като в предложението по отношение на прилагането на ПАМ експулсиране дори изрично е посочен номер на паспорт и неговата валидност.

Не се сочат данни за неустановена самоличност, за липса на задграничен документ или за необходимост от допълнителни действия по удостоверяване на гражданството му. Това отслабва допълнително аргумента, че единствено задържането в специален дом може да обезпечи извеждането му.

Съдът намира, че органът не е обсъдил надлежно и семейното положение на жалбоподателя и отражението на мярката върху семейния живот и интереса на непълнолетното дете. От извлечението от акта за сключен брак и извлечението от гражданския регистър се установява, че жалбоподателят е в брак с А. Г. от 23.08.2006 г. и има две деца, едното от които – Багер Г., [дата на раждане] – е непълнолетно. От приложените разрешения за пребиваване е видно, че съпругата и децата пребивават законно в България. От служебната бележка на Професионалната гимназия по електротехника и автоматика се установява, че Багер Г. е ученик в X клас през учебната 2025/2026 г. Тези обстоятелства поначало не изключват прилагането на принудителна административна мярка, но са задължителен елемент от преценката за съразмерност. Съгласно чл. 5 от Директива 2008/115/ЕО при прилагане на процедурите по връщане държавите членки са длъжни да зачитат семейния живот и най-добрия интерес на детето, а чл. 15, § 1 от същата директива налага задържането да е крайна мярка. В процесната заповед и в предложението липсва реален анализ на тези обстоятелства.

От изложеното следва, че е допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила, тъй като органът не е извършил цялостно, добросъвестно и безпристрастно изясняване на относимите факти и не е

обсъдил в тяхната съвкупност доказателствата, които са му били представени или са били достъпни по преписката. При наличие на договор за наем, молба от съпругата с изрично поемане на ангажимент за подслон и издръжка, данни за доходи, данни за законно пребиваващо семейство и данни от съдебен акт за условно предсрочно освобождаване, органът е бил длъжен да формира индивидуализирана преценка, а не да се задоволи с формалния извод, че понеже не са приложени документите в нормативно изискуемата форма по чл. 72 от правилника, следва директно задържане. Това е особено съществено, защото принудителното настаняване е най-интензивната от предвидените в закона мерки.

Налице е и противоречие с материалния закон. Фактическата констатация, че не са представени изискуемите за обезпечителна мярка документи по чл. 72, ал. 4 и ал. 5 от правилника, не води автоматично до извод, че е налице опасност лицето да се укрие или да осуети изпълнението на мярката по смисъла на чл. 44, ал. 6 от закона. Последната разпоредба изисква самостоятелна и положителна установеност на такава опасност. В случая тя не е доказана с конкретни факти. Няма данни за опит за укриване, за отказ от съдействие, за липса на документи за самоличност, за неясна семейна и социална среда или за друга конкретна индикация, че лицето ще осуети изпълнението. Напротив, част от събраните доказателства сочат в обратната посока.

Заповедта е и в несъответствие с целта на закона. Целта на чл. 44, ал. 5 и ал. 6 от Закона за чужденците в Република България е да се обезпечи изпълнението на заповедта за връщане или експулсиране с най-малката необходима намеса в правата на лицето. От това следва, че между няколко възможни средства органът е длъжен да избере по-лекото, когато то е достатъчно. Вместо това в случая административният орган е пристъпил към най-тежката мярка без задълбочен анализ дали фактическите данни по делото позволяват друга организация на контрола и изпълнението. Това противоречи и на принципа на съразмерност по чл. 6 от АПК.

По изложените съображения съдът приема, че са налице основанията по чл. 146, т. 3, т. 4 и т. 5 от АПК – съществено нарушение на административнопроизводствените правила, противоречие с материалния закон и несъответствие с целта на закона, които обуславят отмяната на оспорения акт.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, в полза на процесуалния представител на жалбоподателя по реда на чл. 38, ал. 2 във вр. с чл. 38, ал. 1, т. 2 и т. 3 от Закона за адвокатурата (ЗА) следва да се присъдят направените в производството разноски на възнаграждение в минималния размер, предвиден в чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа. Приложено е адвокатско пълномощно и договор за правна помощ и съдействие от 12.03.2026 г. (л. 7), от който е видно, че на жалбоподателя се предоставя правна помощ на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА.

Правото на адвоката да окаже правна помощ на лице по чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА е установено със закон и в случаите, когато в съдебното производство насрещната страна дължи разноски, съгласно чл. 38, ал. 2 от ЗА адвокатът, оказал на страната безплатна правна помощ, има право на адвокатско възнаграждение в размер, определен от съда, но не по-нисък от предвидения в Наредбата по чл. 36, ал. 2. За да упражни правото си, адвокатът следва да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да посочи, че помощта се осъществява безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА. В конкретния случай посочените предпоставки са налице, поради което Дирекция „Миграция“ при министерството на вътрешните работи – юридическото лице, в чиято структура е органът-ответник следва да бъде осъдена да заплати на адв. Д. М. разноски в размер на 511,29 евро, определени на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА във връзка с чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа. По изложените съображения и на основание чл. 46а, ал. 2 от ЗЧРБ, във връзка с чл. 172, ал. 2, предложение второ АПК, Административен съд София-град, III отделение, 66-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ заповед рег. № 5364з-2434/09.03.2026 г., издадена от директора на Дирекция „Миграция“ при Министерството на вътрешните работи.

ОСЪЖДА Дирекция „Миграция“ при министерството на вътрешните работи, със седалище [населено място], [улица], да заплати на адв. Д. А. М., Софийска адвокатска колегия, разноски по делото в размер на 511,29 (петстотин и единадесет лева и двадесет и девет евроцента) евро.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: